

EŞE YABANCILAŞMA ÖLÇEĞİ (EYÖ): GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Ahmet AKIN*
Betül MORALI**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Eşe Yabancılaşma Ölçeği'ni geliştirmek ve geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Çalışma yaşları 21 ile 50 ve üstü arasında değişen, 221'i kadın, 116'sı erkek olan toplam 337kişi üzerinde yürütülmüştür. Eşe Yabancılaşma Ölçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenilirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır. Eşe Yabancılaşma Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %59,4'sını açıklayan, öz-değeri 11 olan tek boyutlu ve 18 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .964 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .35 ile .87 arasında sıralanmaktadır. Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .33 ile .84 arasında sıralanmaktadır. Bu sonuçlar bize aile içinde Eşe Yabancılaşma Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eşe Yabancılaşma, Geçerlik, Güvenirlik

SPOUSAL ALIENATIONSCALE:VALIDITY AND RELIABILITY

Abstract

The aim of this study is to develop the Spousal Alienation Scale and to examine its validity and reliability. The study was performed on a total of 337 people, who are 221 women and 116 men, between the ages of 21 and 50 years and older. The Spousal Alienation Scale has a Likert-type rating of 5 points, Scale 1 "absolute disagreement" and 5 "absolute agreement". The construct validity of the scale was examined by exploratory factor analysis, and reliability was evaluated by the Cronbach alpha reliability coefficient for internal consistency. Validity and reliability analyze were performed by using the SPSS 20 package program. As a result of the exploration factor analysis applied to the construct validity of The Spousal Alienation Scale, a one-dimensional instrument with 18 items and an eigenvalue of 11 was obtained, accounting for 59,4% of the total variance. The KMO sampling coefficient of the scale is 964. The factor values of the scale are between 35 and 87. The Cronbach alpha reliability coefficient for internal consistency was 96. The corrected correlation coefficients for the total sum of the

---

*Prof.Dr. İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

**Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, betul.morali@gmail.com

elements of the scale are between 33. and 84. These results demonstrate that the divorce anxiety scale is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: *Spousal Alienation, validity, reliability*

Giriş

Sağlıklı bir toplumun oluşumunda sağlıklı ailelerin varlığı oldukça önemli bir yer tutar. Evliliklerde sağlıklı bir aile yaşamının öncelikli koşullarından biri eşler arasındaki uyumlu ve dengeli ilişkidir. Eşlerin birbiri ile kurduğu sıcak ve samimi iletişim şekli evliliğin, sonucunda da, ailenin huzurlu ve mutlu olmasına sebep olur. Modernleşme ve küreselleşmenin sebep olduğu hızlı ve yoğun değişim süreci, bireyi ve beraberinde aileyi de aynı sürece sürüklemiştir. Bu değişimin hızını sindirememiş olan birey, aile içinde sorunlarla karşılaşmaya başlamıştır. Eşlerin birbirine fiziksel, duygusal, düşüncesele olarak yabancılaşması aile yapısını da olumsuz bir şekilde etkilemekte sonuç olarak da karşımıza sağlıklı, işlevini yitirmiş evlilikler çıkmaktadır. Günümüz ailelerinde görülen sorunların önemli bir kısmını eşlerin birbirine yabancılaşması oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı aile içi ilişkilerde eşlerin birbirine yabancılaşmasının geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmektir.

Yöntem

Çalışma Grubu: Çalışma yaşları 21 ile 50 ve üstü arasında değişen, 221'i kadın, 116'sı erkek katılımcı olmak üzere 337 kişi üzerinde yürütülmüştür.

Madde Havuzu: Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle 18 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuş ve bu maddeler gramer, anlaşılabilirlik ve eşe yabancılaşmayı ölçüp ölçmediği noktalarında incelenmiş ve sonuçta 18 maddelik uygulama formu elde edilmiştir. Eşe Yabancılaşma Ölçeği 1 "kesinlikle katılmıyorum" ve 5 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde 5'li Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Denemelik form incelenmiş ve yazım ve alan uygunluğu açısından gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

İşlem: Ölçeğin madde analizi için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi, güvenilirliği Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri SPSS 20 paket programı ile yapılmıştır.

Bulgular

Madde Analizi: Tablo 1’de Eşe Yabancılaşma Ölçeği’ne ait düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları .33 ile .84 arasında sıralandığı görülmektedir.

Tablo 1. Eşe Yabancılaşma Ölçeği Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyon Katsayıları

Madde No	Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach alfa	Madde No	Düzeltilmiş madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach alfa
1	,439	,955	12	,788	,949
2	,393	,956	13	,823	,948
3	,647	,951	14	,816	,948
4	,333	,957	15	,835	,948
5	,812	,948	16	,838	,948
6	,674	,951	17	,790	,949
7	,799	,949	18	,762	,949
8	,835	,948			
9	,775	,949			
10	,831	,948			
11	,783	,949			

Yapı Geçerliliği: Eşe Yabancılaşma Ölçeği’nin yapı geçerliği için uygulanan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin tek boyutlu bir yapı sergilediği görülmüştür. Bu analiz sonucunda toplam varyansın %59’unu açıklayan, öz-değeri 11 olan tek boyutlu ve 18 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçeğin KMO örneklem uygunluk katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Ölçeğin faktör yükleri .35 ile .87 arasında değişmektedir. Faktör yükleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2.Eşe Yabancılaşma Ölçeği Faktör Yükleri

Madde no	Faktör Yüğü	Madde no	Faktör Yüğü
1	,457	12	,824
2	,412	13	,865
3	,687	14	,849
4	,354	15	,871
5	,845	16	,872
6	,704	17	,829
7	,834	18	,808
8	,863		
9	,798		
10	,863		
11	,820		

Güvenirlik: Eşe Yabancılaşma Ölçeği'nin güvenilirliği için Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısına bakılmıştır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .96 olarak bulunmuştur.

Tartışma

Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapıldığında ölçeğin 18 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçme aracı olduğu ve faktörü yüklerinin .30 değerinin üzerinde olduğu görülmüştür. Bu nedenle ölçeğin yapı geçerliğinin sağlandığı söylenebilir. Ancak gelecek araştırmalarda eşe yabancılaşma kavramıyla ilişkili ölçekler ile bu çalışmada geliştirilen ölçek arasındaki ilişkiler incelenerek ölçeğin uyum geçerliği araştırılabilir.

Ölçeğin güvenilirlik çalışması için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısına bakılmış ve bu katsayının .70 ölçütünü sağladığı görülmüştür. Bununla birlikte gelecek araştırmalarda ölçeğin test tekrar test güvenilirliği incelenebilir. Son olarak ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .30 ve üzerinde olduğu saptanmıştır.

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ait tüm bu bulgular incelendiğinde Eşe Yabancılaşma Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve konuyla ilgili yapılacak araştırmalarda kullanılabileceği söylenebilir.

Kaynakça

- Büyüköztürk, Ş. (2004), *Veri Analizi El Kitabı*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Tezbaşaran, A. A. (1996), *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara.